

Pfv.IV.21.720/2012/4.szám

A Kúria a dr. Borsodi Katalin ügyvéd által képviselt I. rendű és a dr. Feldmájer Péter ügyvéd által képviselt II. rendű felpereseknek a személyesen eljáró alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt 23.P.21.929/2010. számon megindított és a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.842/2011/7. számú jogerős ítéletével befejezett perében a II. rendű felperes által 67. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a II. rendű felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint .. II.r. felperes 2004-től tagja az I.r. felperes elnökségének. 2005-2009 között az I.r. felperesi szervezet alelnöke, 2009. augusztusától 2011. július 5-éig pedig elnöke volt, illetve társadalmi munkában többször betöltötte a főtitkári posztot is. A II.r. felperes 2005. óta tagja a ..nak, illetve a .. két szakbizottságának, részt vesz a MOB női bizottságában is. Gyermek, .. aktív alpesi síversenyző. Az ügyvédként tevékenykedő alperes gyermek, .. ugyancsak aktív alpesi síversenyző. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) 2009-ben első alkalommal terjesztette ki ösztöndíj programját a téli olimpiai játékon szereplő sportágak versenyzői részére. Az I.r. felperes az ösztöndíj programban összesen három sportolót javasolt ösztöndíjra az alpesi férfi sízők közül. .., .. és .. terjesztették fel, akik el is nyerték az ösztöndíjat. Ez 2009. július 1. napjától 2010. február hónap végéig havi 1000 USD-nek megfelelő támogatást és 5000

USD utazási költségtérítést jelentett. A nemzetközi ösztöndíj benyújtására a Magyar Olimpiai Bizottságon keresztül került sor 2009. március 30-án, ahol az alpesi sízők közül a három legjobb FIS-pont átlaggal jelentkező versenyzőt terjesztették fel (...). .. alpesi sí szövetségi kapitány szakmai szempontok alapján az ő felterjesztésüket tartotta indokoltnak. Az alperes gyermeke, .. az FIS pontok alapján a rangsor negyedik helyén állt.

.. a .. elnöke az ösztöndíjat elnyert versenyzők személyéről tudomást szerzett és írásban fordult az I.r. felpereshez azzal, hogy egy későbbi világranglista alapján .. állt a második helyen a magyar versenyzők között, és az is lehetséges, hogy a következő fordulóban a magyar versenyzők közül a legjobb ranglista helyezést fogja elérni. Erre figyelemmel kérte a szövetség tájékoztatását arról, hogy .. miért nem terjesztették fel az ösztöndíjra. A II.r. a felperes a levél nyomán arról tájékoztatta az alperest, hogy .. FIS pontjai a javaslat megtételének időpontjában nem valószínűsítették, hogy esélyes lenne az olimpiai ösztöndíjra. A II.r. felperes ígérte annak megvizsgálását, hogy részesülhet-e .. a szövetség saját forrásaiból támogatásban. .. 2009. szeptember 22-én elektronikus levelet írt az alperesnek, amelyben arról tájékoztatta, hogy fia a három legjobb eredménnyel rendelkező versenyző között van. Ezt az információt 2009. október 5-én a szövetségi kapitány úgy pontosította, hogy korábban pontatlanul válaszolt, és részletezte a kiválasztás szempontjait.

Az alperes 2009. szeptember 23-án levelet intézett az I.r. felpereshez, majd egy héttel később a Magyar Olimpiai Bizottság és a Legfőbb Ügyészség részére küldött levelet, amelyet másoknak is megküldött. A levelekben az I.r. felperes tevékenységét botrányosnak nevezte, úgy ítélte meg, hogy a kiválasztás, az olimpiai válogatás szempontjait többszörösen módosították annak érdekében, hogy a korábbi rossz döntést legitimálják. A levelekben az alperes kifejtette, hogy a .. diszkriminatívan választotta ki az ösztöndíjas versenyzőket és a döntésekben összeférhetetlenül közreműködött a II.r. felperes és .., .. édesapja. Álláspontja szerint a döntések arra irányultak, hogy az alperes gyermekének olimpiai felkészülését diszkriminatív módon akadályozzák annak érdekében, hogy más személyek, így a II.r. felperes gyermeke is támogatáshoz jussanak. A Magyar Olimpiai Bizottság akkori elnökéhez, .. írt levélben az is szerepelt, hogy a MOB támogatásra való jelölés szempontjai, a pályázati döntés folyamata, illetve annak dokumentációja nem lelhető fel az I.r. felperes honlapján, és azt kérésre sem adták át az alperes részére. Ez utóbbi levélben az is szerepelt, hogy az első indokolás megbukott, ezért jöttek elő újabbal, vagyis, hogy nem a 2009. januári, hanem a februári vagy a márciusi világranglista eredménye volt a kiválasztás alapja.

A II.r. felperes 2011. májusában készítette el az I.r. felperes

2010. évi tevékenységéről szóló beszámolót, amelyet a szövetség főtitkára elektronikus levélben továbbított a sportegyesületek, síklubok, síiskolák és más illetékes személyek részére. A beszámolóban szerepel az is, hogy az alperes a gyermeke miatt a MOB-hoz és az ügyészséghez küldött levelekben alaptalanul bírálta a II. r. felperest, ennek hatására az ügyészség két alkalommal vizsgálatot indított az I.r. felperessel szemben. A beszámoló tartalmazta: .. professzor szakvéleményében megállapította, hogy a szövetség alapszabálya megfelel a jogszabályoknak. A beszámoló említést tesz a jelen perről, mint folyamatban lévő eljárásról. Ezt követően a beszámoló azt tartalmazta: „Sajnos a .. által a szövetséggel, és .. szemben indított rágalomhadjárat folyamánként a 2010. évben kapott állami és MOB támogatás 12.000.000 forinttal apadt; a korábbi 25,8 millió forintos támogatással szemben csak 13,4 millió forintot kaptunk annak ellenére, hogy ez egy olimpiai év volt sportágainkban.”

A felperesek a keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az I.r. felperesnek és a MOB elnökének megküldött levelekben az általuk kifogásolt állításokkal az alperes megsértette a jó hírnévhez való jogukat, valamint a II.r. felperes becsület védelméhez fűződő személyiségi jogait. Kérték az alperest bocsánatkérésre kötelezni azzal, hogy az ezt tartalmazó levelét küldje meg mindazoknak, akiknek a kifogásolt levelet is megküldte, illetve nem teljesítés esetén erre a felpereseket jogosítsa fel a bíróság. Kérték az alperes eltiltását a további jogsértéstől és kötelezését arra, hogy az I.r. felperesnek 2.000.000 forint, a II.r. felperesnek pedig 1 forint nem vagyoni kártérítést fizessen meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte jogalap hiányában, illetve viszontkeresetet terjesztett elő. Ebben annak megállapítását kérte, hogy a II.r. felperes által vezetett I.r. felperes a 2010. évi téli olimpiára való felkészülés során több tekintetben megsértette saját alapszabályát, a sporttörvény bizonyos rendelkezéseit, illetve fiával, ..vel szemben alaptalanul, jogszabálysértő módon folytattak le fegyelmi vizsgálatot. Az alperes viszontkeresetében annak a megállapítását is kérte, hogy a II.r. felperes a Szövetség 2010. évi beszámolójában megsértette az alperes jó hírnév védelméhez fűződő személyhez fűződő jogait akkor, amikor alaptalannak nevezte a bírálatát, illetve rágalmazásnak minősítette az alperes tevékenységét. Annak megállapítására is igényt tartott, hogy sértette a jó hírnév védelméhez fűződő jogát annak valótlan állítása, hogy az általa indított „rágalom hadjárat” vezetett volna ahhoz, hogy a .. állami és MOB támogatása 12.000.000-tal csökkent. Kifogásolta azt az állítást, hogy a rágalmazó levelek anyagi hátrányt okoztak volna az I.r. felperesnek. Az alperes a jogsértések megállapításán túl kérte a II.r. felperes eltiltását a további jogsértéstől, és kérte őt elégtétel adására is kötelezni

oly módon, hogy elektronikus levélben nyilatkozzon a kifogásolt állítások valótlanságáról és a levelet mindazoknak küldje meg, akik a közgyűlési anyagot is megkapták.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetének a jogalap tekintetében nagyobb részben helyt adott. Megállapította, hogy a levelekben foglaltak felperes által kifogásolt megfogalmazásai nagyobb részben sértik az I.r., II.r. felperesek jó hírnév védelméhez fűződő jogát. A megállapított jogsértések vonatkozásában eltiltotta az alperest a további jogsértéstől. Kötelezte az alperest arra, hogy az ítélet rendelkező részét a Magyar Olimpiai Bizottság, az I.r. felperes és annak valamennyi sportegyesülete, illetve sportklubja részére elektronikus levélben 15 napon belül küldje meg. Ennek elmulasztása esetére ugyanezen tevékenység megtételére a felpereseket feljogosította. További jogkövetkezményként az I.r. felperes javára 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítést is megítélt. Ezt meghaladóan az I.-II.r. felperesek keresetét elutasította. A viszontkeresetet egyetlen vonatkozásban találta megalapozottnak. Megállapította: annak valótlan állításával, hogy az alperes „rágalomhadjáratával” okozati összefüggésben csökkent volna a 2010-es állami és MOB támogatás a felperes megsértette az alperes jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte a II.r. felperest, hogy a megadott határidőn belül az ítélet rendelkező részét 15 napon belül küldje meg ugyanazon e-mail címekre, amelyekre a beszámoló megküldésre került. A kötelezés végre nem hajtása esetére alperest feljogosította az elektronikus levél elküldésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben valamennyi peres fél fellebbezéssel élt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig helybenhagyta. Megállapította: az elsőfokú bíróság a perben a szükséges és egyben elégséges bizonyítási eljárást lefolytatta, az annak során beszerzett bizonyítékokat helyesen, okszerűen, összességükben értékelte, helyes tényállást állapított meg, és abból helytálló jogi következtetéseket vont le. A jogerős ítélet megállapította: nincs helye az I.r. felperes működése törvényessége tekintetében állást foglalni a személyiségi jogi perben. Az alperes által kifogásoltak jelentős részben tipikusan a társadalmi szervezet működése felett törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség hatáskörébe tartoztak. Alaptalannak ítélte meg a jogerős ítélet az I.r. felperesnek a nem vagyoni kártérítés felemelésére vonatkozó fellebbezési indítványát. Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés mértékéről úgy határozott, hogy az összeg szükséges, ám egyben elegendő is az I.r. felperest ért nem vagyoni hátrány teljes mértékű kompenzálására. A jogerős ítélet nem találta megalapozottnak a II.r. felperesnek a viszontkeresetnek részben helyt adó elsőfokú ítélet elleni fellebbezését. Kifejtette: a II.r. felperes alkalmazottja,

illetőleg képviselője volt az I. r. felperesnek, és a képviselő által elkövetett személyhez fűződő jogi jogsértések objektív következményeiért a jogi személy mellett a jogsértést ténylegesen elkövető természetes személy is felelősséggel tartozik. Egyértelműen megállapította, hogy a Ptk. 84. § és 348. § együttes figyelembevételével az állapítható meg, hogy az alkalmazotti minőségben elkövetett személyiségi jogsértés szubjektív szankciójáért a munkáltató, illetve a képviselt köteles helyt állni, vagyis a kártérítési felelősség a képviseltet terheli, míg az objektív szankciók alkalmazása iránti igény érvényesíthető közvetlenül a jogsértést elkövető természetes személlyel szemben is.

A jogerős ítélettel szemben kizárólag a II.r. felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, és csak abban a vonatkozásban, amelyben a jogerős ítélet helybenhagyta a viszontkereset egy részének helyt adó elsőfokú ítéletet. A kérelemben a II.r. felperes előadta, ő az I.r. felperes jogi személy tevékenységének keretében fejtette ki a magatartását, ismertette a szövetség 2010. évi beszámolóját, annak tartalmáért felelősséggel nem tartózkodhat, figyelemmel arra is, hogy a beszámolót a szövetség elnöksége előzetesen jóváhagyta. Mindezek alapján kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, és az alperes viszontkeresetét vele szemben is teljes egészében utasítsa el és kötelezze az alperest az I. és II. fokú perköltségek viselésére. A felülvizsgálati kérelem hivatkozott a Pécsi Ítéltábla egy eseti döntésére, amely azt tartalmazta, hogy a jogi személy tagjainak (tisztviselőinek) azok az emberi magatartásai, amelyet az adott jogi személy tevékenységének keretében fejtenek ki, a jogi személy magatartásának tudhatók be.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a támadott rész vonatkozásában a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Előadta: a II.r. felperes helytelenül hivatkozik a bírói gyakorlatra, mert az éppen azt tartalmazza, hogy a jogi személy képviselésében eljáró személyek nyilatkozata kapcsán az ellenérdeklő fél a személyhez fűződő jogok megsértésének objektív szankciói tekintetében egyaránt fordulhat a jogi személlyel illetve a képviselővel szemben a bírósághoz.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ez a jelen esetben azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásnak kizárólag a jogerős ítéletnek az alperesi viszontkeresetnek részben helyt adó rendelkezése volt a tárgya. Ebben a körben a II.r. felperes részéről előadták, hogy a tisztviselő felelőssége a személyhez

fűződő jogok megsértése esetén alkalmazandó objektív szankciók tekintetében a bírói gyakorlatban eltérően megítélt kérdés. A II.r. felperes által megismert gyakorlat értelmében az elnökség által elfogadott és a II.r. felperes, mint tisztségviselő által közvetített nyilatkozatért a tisztségviselő II.r. felperes nem felel. Ebben a körben a felülvizsgálati kérelem felhívta a Pécsi Ítéltábla egy eseti döntését, amely azt tartalmazta, hogy jogi személy tagjainak (tisztségviselőinek) azok az emberi magatartásai, amelyeket az adott jogi személy tevékenységének keretében fejtenek ki, a jogi személy magatartásának tudhatóak be. Az alperes előadta, hogy a bírói gyakorlat általa megismert elemei ezzel ellentétes álláspontot foglalnak el, hivatkozott ebben a körben a BH 2008. évi 69. számú jogesetére is.

Bár az alsóbbfokú bíróságok gyakorlatában valóban vannak eltérő határozatok, a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria gyakorlata következetes abban, hogy jogi a személy képviselőjében eljáró személy által elkövetett, személyhez fűződő jogot sértő magatartás esetében az objektív jogkövetkezményekért a jogi személy, illetve a nyilatkozó személy egyaránt perelhető. A Ptk. 348. § (1) bekezdésében megfogalmazott általános szabály ugyanis csak a szubjektív jog következményre, azaz a kártérítésre vonatkozik. A Kúria 2010. évi 2126-os elvi határozata teljes egyértelműséggel fogalmazza meg: „ha a jogi személy tagja vagy alkalmazottja, képviselője stb. a jogi személy tevékenységi körében eljárva magatartásával más személyhez fűződő jogát megsérti, a jogsértés objektív jogkövetkezményeiért mind a jogsértést ténylegesen elkövető természetes személy, mind a jogi személy felelősséggel tartozik”. A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. ezen rendelkezéséből következik, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésére - a törvényben meghatározott eseteket kivéve - senki nem jogosult és arra hivatkozással, hogy más nevében, képviselőjében, vagy jogi személy tagjaként, alkalmazottjaként vagy képviselőként járt el, és ennek során sértette meg harmadik személy személyhez fűződő jogát, senki nem mentesülhet a személyhez fűződő jog megsértésének objektív jogkövetkezményei alól. A betudás elvére való hivatkozás csak annyiban helyes, hogy a jogi személy tagjának, alkalmazottjának vagy képviselőjének cselekménye folytán általában a jogi személy válik polgári jogi értelemben jogosítottá, illetőleg kötelezetté. A BH 2004. évi 180-as jogesetében a Legfelsőbb Bíróság rámutatott, hogy az egyházi bíróság tagjai által elkövetett jogsértésért az egyház, mint jogi személy mellett a jogsértést elkövető természetes személyek is felelnek. A II.r. felperesi álláspont elfogadása azt jelentené, hogy a jogi személy tagjai, alkalmazottja - kirívó eseteket leszámítva - jogi személy tevékenységi köre által lehetőséget kaphatna arra, hogy más személyhez fűződő jogát megsértse. Ez nyilvánvalóan ellentétes a személyhez fűződő jog

általános védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéssel, hiszen személyhez fűződő jogok megsértésére senki nem jogosult. Ebből következően, ha a tag, alkalmazott, képviselő megsérti más személyhez fűződő jogát, szükségképpen túllépi a jogi személy tevékenységi köre által kapott felhatalmazását, mert ilyen felhatalmazást (személyiségi jogok megsérthetősége) tagjának, alkalmazottjának, képviselőjének a jogi személy nyilvánvalóan nem adhat. A jogsértés bekövetkezése általában objektív ténykérdés, amelyért a jogsértő objektív felelősséggel tartozik, függetlenül attól, hogy milyen minőségben járt el a jogsértő tevékenysége során. Ez a felelősség kizárólag a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) - d) pontjaiban meghatározott, úgynevezett objektív szankciók tekintetében terheli a jogi személy tagját, képviselőjét, alkalmazottját.

A fentiekből következik, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül, helytállóan állapította meg a II.r. felperes helytállási kötelezettségét, az objektív jogkövetkezménye tekintetében. Ezért a jogerős ítéletet a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pereszes II.r. felperes köteles megfizetni a felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 78. § szakasz (1) bekezdése alapján. Az illeték mértéke az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra. Az alperes a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a felülvizsgálati eljárás során perköltséget nem igényel, ezért erről rendelkezni nem kell.

Budapest, 2013. április 24.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád sk.
előadó bíró, Dr. Baka András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

írnok